

Megnyílt Tatán a Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtár

A múlt – rövid történeti áttekintés

Az egykori tóvárosi főutcán álló polgárházak közül érdekes múltra tekint vissza a 2024-ben megnyílt Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtár épülete. Helyén, a XIX. század első felében, még két telken két ház állt, amelyek egyikének lakója a tóvárosi bíró volt. A két telket a század második felében egyesítették, az épületek egybeépültek. A házat a századforduló körül látványos, szecessziós stílusban építették át, és bővítették emeletráépítéssel. A két világháború közötti időszakban a földszinten drogéria, illetve divat- és konfekcióüzlet működött. A második világháborút követően az épületet államosították, és itt helyezték el a Helyőrségi Tiszti Klubot, amely több mint 50 éven át működött ezen a helyen. A háborúban az épület jelentős károkat szenvedett, tatarozását a legegyszerűbb átépítéssel oldották meg: a homlokzat kialakítása sematikus és jellegtelenné vált, csupán a nyílászárók kiosztását hagyták meg. A rendszerváltás körül az épület homlokzatát kulisszaszerűen átépítették, hogy valamelyest igazodjon környezetéhez.

2019-ben a Honvédelmi Minisztérium átadta az üresen álló épületet az önkormányzatnak, azzal a kikötéssel, hogy kulturális célokkal ruházza fel. A Művelődési Ház (ahol az akkor még Móricz Zsigmond Városi Könyvtár is önállóan működött) katasztrófális állapota miatt régóta tervben volt a könyvtár áthelyezése, új épületbe költöztetése, így az a döntés született, hogy a felújított Tiszti Kaszinó (volt Helyőrségi Klub) ad majd helyet Tata város könyvtárának.

A megvalósításra kapott összeg önmagában nem volt elég, egy további sikeres pályázatnak és a város támogatásának köszönhetően válhattak valóra a tervek. 2022 áprilisában kezdődött meg az épület felújítása, amelyet 2023. november 28-ára fejeztek be.

Közben a könyvtár életében több változás következett be: 2022 őszén Kertvárosi fiókönyvtárunkat fenntartói döntés értelmében bezárták. Az épületet a Városi Nyugdíjas Klub vette birtokba. Tata Város Önkormányzata mint a Móricz Zsigmond Városi Könyvtár fenntartója, Tata Város Képviselőtestülete arról döntött, hogy a Móricz Zsigmond Városi Könyvtárat 2023. augusztus 31-vel jogutód nélkül megszünteti. A könyvtár fenntartója 2023. szeptember 1-től a Tatai Rend-ház Non-profit Kft. lett. Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtár néven működünk tovább. Az elhúzóató átépítés után feszített tempóban kezdődött el az állomány átköltöztetése, amelyben az M-Pakk könyvtárköltöztető cég volt segítségünkre.

Az új épület

2024. május 29-én ünnepélyes keretek között átadták a Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtárat, amely másnapról mintegy 1141 négyzetméteren áll az olvasók rendelkezésére, teljes nyitvatartással, több mint 100 000 dokumentummal és változatos programokkal. Az első hónapban 38 (!) rendezvényünk volt 854 résztvevővel.

Az épületben elhelyezkedő terek egy része Tatához kapcsolódó személyek neveit kapták, ezzel is jelezve a helytörténet fontosságát. A földszinten található, megújult gyermekkönyvtárban helyezkedik el a TudásTár, az Arany kacsa terem, amelyből nyílik a Cseperedő. Mint a neve is jelzi, ez főként a picik tere és azoké az édesanyáké, akik kisbabával érkeznek. A hely intimitása lehetővé teszi az apróságok szoptatását is.

A felnőtt részleg a földszinten és az emeleten kapott helyet. Alul a szépirodalom, kiemelések, idegen nyelvű anyag és a folyóirat-olvasó helyezkedik el. Az emeleten található a szakirodalmi állományunkon túl a NAVA-pont, ahol terveink szerint a Nemzeti Audiovizuális Archívum szolgáltatásain kívül a helyi Tatai Tv régi anyagai (Híradók, Sport Kedd, Kulturális kerekasztal adásai) is elérhetőek lesznek. Digitalizálásuk befejeződött, most a visszakereshetőség, metaadatokkal való ellátás a soron következő feladat.

Nagy örömünkre szolgál, hogy helytörténeti gyűjteményünket, amelynek kiemelt értékkel bíró része a *Magyar-gyűjtemény* külön helyiségben (Rohrbacher Miklós helytörténeti terem) tudtuk elhelyezni, melyhez önálló kutatószoba kapcsolódik. Utóbbi dr. Körmendi Gézáról neveztük el, aki Tata legendás helytörténeti és néprajzos egyénisége volt. Tanulósobánk dr. Kálmán Attila nevét viseli, aki többek között a Tatai Református Gimnázium alapításával szerzett elvülhetetlen érdemeiket városunkban.

Emellett a különböző események megrendezésére alkalmas mintegy 90 fős Esterházy József-konferenciaterem és tárgyalótermek is rendelkezésre állnak, amelyeket bárbe is lehet venni.

Az épület egész területén biztosított az ingyenes wifi-elérés, különféle digitális szolgáltatások igénybevétele. A fiatalok szívesen olvasgatnak a babzsákfotelekben, az idősebbek az asztallal-székekkel ellátott kis beugrókat részesítik előnyben. Tanulási lehetőségre a NAVA-pont és a tanulószoba csendes terei használhatók.

A könyvtár akadálymentesített, lifttel, mozgáskorlátozott-mosdóval, látásérzékeltetett számára a közlekedőterben taktilis vezetősávnal ellátott. Rendezvényeink közt megtalálhatók az olvasásnépszerűsítő irodalmi estek; író-olvasó találkozók; különböző tematikus foglalkozások kisgyermek, diákcsoportok és felnőttek részére; állattasszisztált, olvasásnépszerűsítő könyvtári foglalkozások (egyedülálló az országban), könyvtárhasználatot bemutató órák minden korosztály részére; Ringató alkalmak, sokszínű klubok, versenyek, vetélkedők, társasjátékdelutánok.

„a Tudásközpont nem csupán könyvtár, hanem a közösség szellemi központja, ahol a kíváncsiság találkozik a lehetőségekkel”

Tudásközpont és könyvtár

A Tudásközpont lényege, hogy a tudás és az információ forrásaként szolgáljon, összekapcsolva a múlt értékeit, a jelen lehetőségeit és a jövő innovációit. Célja, hogy mindenki számára elérhetővé tegye az ismereteket, ösztönözze az önálló tanulást, támogassa a kutatást és inspirálja a kreativitást. Az alábbiakban nyújt segítséget az olvasóknak:

- Széles körű forrásanyagokhoz való hozzáférés
- Tudásmegosztás
- Tanulási és kutatási támogatás
- Hely a tanuláshoz és alkotáshoz
- Digitális hozzáférés
- Kulturális értékek megőrzése

Egyszóval a Tudásközpont nem csupán könyvtár, hanem a közösség szellemi központja, ahol a kíváncsiság találkozik a lehetőségekkel. Az olvasók számára eszközöket és inspirációt nyújt ahhoz, hogy felfedezzék, megértsék és formálják a világot.

A jövő – könyvtárszakmai újdonságok, tervek

Az eredeti tervekben szerepelt az RFID-rendszer kiépítése és az erre épülő szolgáltatások bevezetése. Sajnos az ismert tényezők (Covid, energiaválság, az építkezés elhúzódása miatti árnövekedés) mind hozzájárultak ahhoz, hogy a fenntartó másra csoportosította át az erre szánt pénzüsszeget. Így az RFID-kapu, az önkölcsönző terminálok (gyerek-felnőtt), a könyvtáradó szekrény vagy a bibliobox, illetve a gyors és hatékony állományellenőrzés egyelőre a vágyálmok szintjén maradtak. A raktározási gondok viszont a tömörített létrejöttével – nagy örömünkre – pár évtizedre megoldódtak.

A technikai feltételek hiányában a humán erőforrás kreativitására támaszkodva jelenleg az alábbi lehetőségeket kínáljuk még a helyi közösség számára: filmvetítések, képes úti beszámoló, Tata és környéki új szerzők bemutatkozási lehetőségei, társas klubok, társasjátékok kölcsönzése (2025. januártól), Netrevalók, tervezzük rendszeres kvízestek szervezését. Célunk a látogatólétszám növelése.

Az átalakulás és vezetőségváltás szükségszerűen megbontotta a humán erőforrás egységét. Tíz főből öten váltottak munkahelyet, ebből négyen könyvtárosvégzettséggel rendelkeztek. 2024. szeptember elejére sikerült feltölteni az üres álláshelyeket, csak részben könyvtárosvégzettségű kollégákkal (az okok, a képzés hiánya, a kevés fizetés mindenki előtt ismertek). A napi teendők mellett a vezetőség legszükségesebb teendője, hogy ismét egy erős egységgé kovácsolódjon a társaság, s ehhez minden segítséget megkapjanak a kollégák.

Még mi is keressük-kutatjuk, hogy a könyvtáron túl – mint Tudásközpont – mit tudunk még adni az embereknek. Addig is szívesen hívunk-várunk minden érdeklődőt (előzetes bejelentkezés alapján) egy épületbejárásra, szakmai tapasztalatcserére.

Sinkó Ildikó